

*ÁRBEDIEHTU OG DUODJI. SAMISK
TRÁDISJONSKUNNSKAP, HÅNDVERK OG
RESSURSFORVALTNING*

HÅNDVERKSINSTITUTTET 25.05.2021

Sámi allaskuvla
Sami University of Applied Sciences

GUNVOR GUTTORM

OM MEG

- Født i Kárášjohka, bor i Jokkmokk, Sverige
- Jobber på Sámi allaskuvla
- Er aktivt skapende
- Jobber for tiden med prosjektet

AIDA II

Árbi- arv

ÁRBEDIEHTU

Diehtu: Kunnskap

Det kan være at de er opptatt av å videreføre en håndverkskunnskap, eller at de vil fortelle noe med sin duodji.

Krever levende kunnskap, personlig kunnskap. Et individ har personlig erfaring med det aktuelle håndverket:

- bruken
- selve håndverket

Handbåren kunnskap??

MÁHTTIT

Duojár skaper for det nyttige – hva er sannheten i det?

Dárbu kan også være det som behøves

INDIVIDET OG KOLLEKTIVET

- Mange som bruker duodji som utgangspunkt i sine uttrykk, er individuelle utøvere, men tar del av en felles, kollektiv kunnskap, en tradisjon
- Det er her jeg mener at duodji må få lov til å ta det utgangspunktet, hvis vi skal ha en flertydig og kontekstuell forståelse av estetikk

---

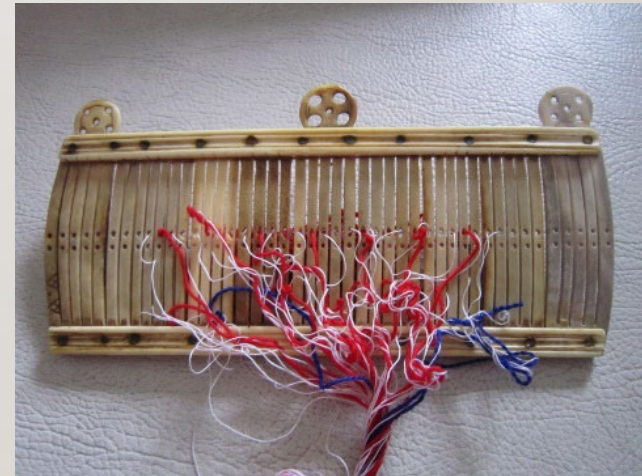
KOLLEKTIV DIEHTU

- Kan være familær
- Kan være lokal
- Kan være en region
- Kan være hele Sápmi

NÅR VERKTØY FORANDRES, MEN HÅNDVERKET FORTSETTER

HVA ER DUODJI

- Duodji og duddjot (verbet) er en aktivitet og et felt som trenger sine egne rammer, både for sin egen del, for å få frem hva duodji står for ut fra sitt eget perspektiv.
- Men det betyr ikke at duodji ikke har berøringspunkter med andre kulturelle uttrykk
- Men så lenge jeg har jobbet med duodji, har det vært viktig først å gå i dybden av duodji for å finne ut hva dens natur er

TRADISJONSBÆRERE LÆRER UNGE

Laila Mari Bransfjell

Katarina Spiik Skum

Sara Marielle Gaup Beaska

Laila Susanna Kūhmunen: Beaska, geiteskinn

ÁRBEDIEHTU I BEASKA

- Bærekraftig
  - Kunnskap om materiale
  - Kunnskap om bearbeiding av materiale
  - Kunnskap om lokale variasjon
  - Máhttu om duddjon
  - Bruk
- Máhttu som veldig få har når det gjelder beaska

FORVALTNING

- Bruk av naturmaterialer
- Ta det man har bruk for
- Meahcci – ulike praksiser

